

რიგება მისის გაწყობისა ჩვენს გაზეთში იყო დაბეჭდილი. შეველაზედ ძალიან ეს ქია თურმე ხომანდურ ვაშლის ემტრება და აქედამ სხვა ვაშლის ხეებზედ გადადის. შუროთვალ-საჩინოდ ეს ქია გაჩენილა ძაუხის ბაღში, ღიღუბის ეკლესიის ახლო, სადაც ყველას შეუძლიან თურმე დარწმუნდეს, თუ რა მანებლად მოქმედობს ეს ქია ვაშლის ხეებზედ. სამწუხაროდ ბაღების პატრონები არა ვითარს ღონისძიებას არა ხმარობენ ამ ქიის გასაწყობად. თუკი მთილისში ასეთი გულ-გრილობაა და არავენ ყურადღებას არ აქცევენ ამ ფრად მანებელს მწერს, — რალას უნდა მოველოდეთ სოფლის დაუღვევარ მამულის პატრონთაგან!

== „ძაგვას“ ატყობინებენ შუთაისში, რომ იქაური სამეურნეო საზოგადოების განყოფილების საქმე პირველში მაინც კარგად წასულა. წევრთა რიცხვი ეწლავ 135-ია თურმე, ასე რომ საწევრო ფული 1350 მანათი (!) შემოვა, მაშინ როდესაც თვით მთავარი საზოგადოება 300 მანათე მეტს ვერა ჰკრეფს. ამას გარდა შუთაისის საადგილმამულო ბანკმა მისცა ამ განყოფილებას 1000 მანათი და გუბერნატორმა სახელმწიფო სადგურში ზალა დაუთმო, ასე რომ ჯერ-ჯერობით მაინც მატერიალური მხრით განყოფილება უზრუნველყოფილია და თვით საზოგადოებაც დიდ თანაგრძობას უჩენს. როგორც შევიტყეთ ამ საზოგადოების სეკრეტრად ამოურჩევიათ პარიჟში ნასწავლი ყმაწვილი კაცი ბ. ძონსტ. ბაქრაძე.

== „ბაქოს უწყებებს“ ატყობინებენ პეტერბურგიდამ, რომ იქ იენისის 28-ს ჰქონია პირველი სხდომა კომისიას ნავთის საქმეზედ. მათა და ჭინანსთა სამინისტროს წარმომადგენელი ამტკიცებდნ თურმე, რომ საქო-

როა ნავთის გადასახილად მოემატოს ვაგონების რიცხვს ამიერ-ძაგვასიის რკინის გზაზედ და სურამის ქედზედაც გადავილდეს ზიდა. სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს წარმომადგენელი კი უფრო საუკეთესოდ სცნობენ ბაქოდამ ბათუმამდე ნავთის მიღები გაყვანილ — იყენენ. ძომისიას ჯერ-ჯერობით პირველი აზრი დაუმჯობინებია. ამას გარდა, მოლაპარაკება ჰქონიათ იმის თაობაზე, რომ სამთო გამგეობის ნება-დაურთველად არავისა ჰქონდეს უფლება ახლად დაუწყოს თხრა ნავთის წყაროებს.

== თან-და-თანა მტკიცდება, რომ ხოლერა ერიდება იმისთანა ადგილებს, სადაც ნავთისა და კუპრის სუნი ტრიალებს. მაზ. „პრველქის“ სიტყვით, 1854 წელს ერთს გემზედ ორი მოკვდა ხოლერით, კაპიტანმა უბძანა მატროსებს ყველგან კუპრის ბოჩები დაეწყოთ და შიგ ვახურებული ტყვიები ჩაეყარათ. თურმე მთელი დღე საშინელი კუპრის სუნი ტრიალებდა გემზე, მაგრამ ხოლერით ავად კი აღარავინ გამხდარა.

== დიდი ხანი არ არის, რაც გამოცდილებამ აღმოაჩინა, რომ მღელვარე ზღვაში ჩასხმული ზეთი, ან ნავთი ამშვიდებს ღელვას და გემებს მყუდრო თავშესაფარ ადგილს უჩენს. ამ აზრით მთავრობას გადაუწყვეტია, სხვათა-შორის ღერბენდში, შოთში და ბათუმში გამართონ მიღები გაჭირვების დროს ზღვაში ნავთის ნაშთების ჩასახმელად. მთავრობას აღბად ძაგვასიაში იმიტომ უფრო უმჯობინებია ესეთი გამოცდა, რომ ჩვენში ნავთის ნაშთები ძლიერ იაფადა ფასობენ.

და დაუ-დავის ცემა შეაჩერა ხალხის უეცარმა გრილობამ: Vive la République (გაუმარჯოს რესპუბლიკას!) და ყოველ-მხრივი ბრავოს დაეტყუებამ. მასაკვირველიც არ არის, ბევრს ზუზას ჰემპარიტის აღტაცებით გული უცემდა, გრძობდა რა რომ პარიჟის მომავალი ბედ-იღბალი მათს განათლებულ და მხედრულად გაწერთილ შილებზედ იქნება დამოკიდებული. ეს ყრმათა ჯარი ისე მარდალ და მწყობრ-შეუშლელად მიდიოდა, რომ ოქტობრებს აღარ სჭირდებოდათ მათი ხელამხედველობა, მხოლოდ ხმლებით პატევს უხდიდნ გენერალს, რომელიც ქუდს უხდიდა. უკანასკნელი როტა არ იყო ჯერ გამოჩენილი, როცა დადარწმუნელი ბრბო გამოიჭრა და ზუჰევა ხმა-მალა ყვირილს: vive la République! (რესპუბლიკას გაუმარჯოს!) და თანაც უმატებდა: vive l'amnistie! (საზოგადო პატიებას გაუმარჯოს). აქვე ჯერ-არს შეგნიშნოთ, რომ დამანაშავთა შორის ანარხისტების განთავისუფლებისათვის ჭერის და მის

უცხოეთი.

საზრანგეთი. მარსელიდამ მოსული ტელეგრაშიდგან ვიცით, რომ ამას წინად ეს ქალაქი დათვალე-რეს შინაურ საქმეთა, საზოგადო-სამუშაოთა და ვაქრობის მინისტრთა.

ამის შესახებ ეხლა ვკითხულობთ გაზეთებში, რომ, როდესაც მინისტრები მისულან მარსელში, მათ მიგებებთან მოგზალზე ქალაქის პრეფექტი, მერი, მთლად მუნციპალური რჩევა, სენატორები და დეპუტატები, რომელნიც ამ დროს იქა ყოფილან. პრეფექტს, როდესაც წარუდგენია მინისტრებისათვის მუნციპალური რჩევის წევრნი, სხვათა შორის, შემდეგი უთქვამს მათთვის: „ნება მიბოძეთ მაღლობა მოგახსენოთ იმისათვის, რომ ინებეთ თქვენის თვალთ ნახვა იმ მდგომარეობისა, რა მდგომარეობაშიც ეს ქალაქია. სწორედ ისეთია, როგორიც მე დავინახეთ: 46,000 გაცი უკვე გავიდა აქედამ, 20,000 კაცი ახლო-მახლო ადგილებში გახიზნა და ალმის ებრდემის ახალი ბუდენი გააჩინონ. მაგრამ ეხლა ჩვენ გვემუქება უფრო უარესი ღვთის-რისხვა, ვიდრე ხოლერა: ეს ვახლავთ გაჭირება. მხლა ხდება ის, რაიცა არც ერთხელ არა ყოფილა წინა ხოლერიანობის დროს: ვაქრობა შეჩერდა, ჭაბრიკები დაიკეტა და აურიცხველი მუშახალხი დარჩა. ქუჩაზე უბინად და ულუკმაპუროდ.“

მინისტრებს უპასუხნიათ ამაზედ, რომ საფრანგეთი, როგორც ყოველთვის, ეხლაც მოემეველება თავის ტანჯულ შვილებს და სხ.

— ტულონიდგან იწერებინა გაზეთებში, რომ იქაურს მცხოვრებლებზე ძლიერ მძიმე შთაბეჭდილება მოახდინა იმ გარემოებამ, რომ ქალაქის თავი, რომელიც გულადად ებრძოდა

მომხრე უმეტესობას ყურაც არ გაუბერტყია. რადიკალურმა გაზეთებმა რა წერილები არ სწერეს ლუიზა მიშელისა და ძრაპოტკინის სასარგებლოდ, მაგრამ არაფერი არ იქმნა; ბოლოს მანრი რომფორის თავმჯდომარეობით მიტინგიც მოხდა, მაგრამ ლუიზა მიშელსა და ძრაპოტკინს ივლისის 14 საპრობილეში გაათენებინეს. ძველი ებრაველი პასექის დღესასწაულებში ადამიანის მკვლელებსაც კი ათავისუფლებდნ და, როგორც ამბობენ ზოგიერთი გაზეთები, „შეუბრალებელმა ჭერიმ (impitoyable Férry) ლუიზა მიშელი და ძრაპოტკინი არ ჩააწერინა განსათავისუფლებელ პოლიტიკურ დამანაშავთა სიაში. ამისტიის სასარგებლოდ ბევრი მანიჭესტაცია მოახდანეს პარიჟის სხვა-და-სხვა ადგილებში. ბძანება იყო წითელი დროშები გაეკეთებინათ მხოლოდ სარკმლებზე და დაეჭირათ ის მოქალაქენი, რომელნიც წითელ დროშას ხალხში სატარებლად გამოიტანდნ. პოლიციამ დილიდამე დაიჭირა სენ-

ეპიდემიას, თვითონ ვხვდ ვეფელ ხოლერითაო.

ბიზნისი

— ამ დღებში მინისტრებს ჰქონიათ რჩევა ჩინეთის საქმეთა შესახებ. თავმჯდომარეც ბრევი ყოფილა. წაუკითხვეთ გენერალი მილიოს მოხსენება, რომლიდგანაც სჩანს, რომ წანგოსთან ჭრანტუზის ჯარებს ნამდვილად ჩინეთის ჯარები დასცემიან. საფრანგეთის მმართველობას ეს გარემოება ტიანძინის ხელ-შეკრულობის დარღვევად მიაჩნია და ამისათვის თხოულობს ჩინეთისაგან 250,000,000 ჭრ. კონტრიბუციას. ეს მოთხოვნა მამინათვე აცნობეს პატენატრს საფრანგეთის ელჩს, რომელიც შანხაიში იმყოფება და რომელიც დაუყარებლივ პეკინში უნდა წავიდეს ამ საქმის გამო.

ც-მელის პასუხად

(წერილი რედაქციისადმი).
„ავსა ვაცსა ავი სიტყვა, უჩრეგნია სუფსა გულსა“.
რუსთველი.

თუ მოინდომა კაცმა, რიყზე ისე გაივლის, ერთ კენჭსაც არ დანახავს. როდესაც კაცი ხელმძღვანელობს რომელიმე წინად განზრახული აზრით და მსურს როგორმე ეს აზრი აღნიშნოს და მხოლოდ მასზე მიაქცევიოს მკითხველ საზოგადოებას ყურადღება, მაშინ ამ გვარი პირი თვალებს ხუტავს, საზოგადოებას განგებ თვალებს უხვევს ნამდვილ და ჰემპარიტ საქმეზე, და სრულიად სხვა თვალთ ახედებს ჰემპარიტებაზე. ეს ძალიან ადვილია თუ კაცი ზრდილობის სამღვარს გადააბიჯებს. იმ საზოგადოებას, იმ კაცს კერძოდ, რომელსაც რომელიმე საქმის გარემოება არ ესმის, არ არის მასში ჩახედებული, შეიძლება, საქმე შავადაც აჩვე-

მარტენის წინაქარში ერთი მოქალაქე, რომელსაც დაჰქონდა წითელი დროშა წარწერთურთ: Amnistie (საზოგადო პატიება). ეს იწყინეს ტანპლის ქუჩის სოცილისტ-რევოლიუციონერებმა და წინააღმდეგ პოლიციელთა, რომელთაც დაამტერიეს წითელი დროშა და დაატუსაღეს მისი მატარებელი მოქალაქე. ამის დატუსაღებამ ვერ შეაჩერა სოცილისტების წრები. ზამოვიდნ Amnistie-ს წარწერილი დროშები-თურთ იმდენი რიცხვით, რომ პოლიცია ვერარას ვახდა და ბოლოს, თავიც მიანება. ღლიოდნ აგრეთვე მომღვრალი ქალები და კაცები, რომელთაც ჭრიგითური ქუდები ეხურათ და დაატარებდნ წითელ ბაირალს, წარწერთურთ: Honneur à nos pères de 1789 unité, Amour, Humanite (პატივი და დიდება ჩვენს 1789 წ. მამა-პაპებს. ერთობა, სიყვარული, კაცობრიობა)!
ნაშუადღევის ორი საათი იქნებოდა, როცა თავი მოიყარეს სხვა-და-სხვა

